

A7B33DIF – Zpracování digitální fotografie

Esej na téma spojené s fotografií.

„Fotografie je obrazem zachycený okamžik, tedy moment, který se už nikdy nemůže opakovat.“ – Petr Brukner

Giang Chau Nguyenová

23. března 2020

Vzpomínky a fotografie

Fotografie jsou pro mě (krom jiného) praktickým způsobem zaznamenávání si svých nejoblíbenějších událostí. Jsou však pořízené snímky spolehlivé reprezentace zážitků, nebo jen vzbuzují nostalgii, která vytváří falešné vzpomínky? Mohou nám vlastně fotografie něco říct o naší minulosti? A co teprve naše vzpomínky uchované v paměti?

Fotografie jsou vzpomínky. A nebo taky ne. Slovníková definice vzpomínek je „vybavená představa něčeho minulého“. Zaměříme se na vybavování si zkušeností. Zjistíme-li jakou mají fotografie souvislost s vybavováním si dřívějších zážitků, možná budeme i moci říct proč jsou pro nás tyto fotografie tak důležité.

Je jasné, že okamžiky zachycené ve fotografiích už pominuly a už se nikdy nemusí vrátit – stejně jako v jiných chvílích, ať už fotíme nebo ne. Osoba, s kým jsme danou chvíli strávili už nemusí být s námi, ať už se stalo cokoliv. Skutečnost, že je něco pryč dělá fotografii tak dojmavou, že ji přirovnáváme ke vzpomínkám. Vzpomínky, které se týkají minulosti, a které bychom chtěli prožívat i nadále. Fotografie jsou tedy minulost. Když se díváme na fotografii, díváme se do minulosti.

Fotografie vznikají obdivuhodným způsobem a kvůli tomu nám připadají důvěryhodnější než lidská paměť. Fotografie totiž můžeme v ruce držet. Předpokládejme, že fotografie je detailním znázorněním reality. Podobně jako zrcadlo reflektuje nějakou věc nebo osobu na druhé straně bez nějakých emocí. Narozdíl od zrcadla však fotografii pořizuje fotograf, který má mnoho prostoru pro interpretaci subjektu, ještě před tím, než stiskne spoušť. Dá se tedy říci, že fotografie je subjektivním znázorněním reality, interpretací – stejně jako vzpomínky, které uchováváme v naší paměti.

Dnešní digitální fotografie jsou stejně volatelné jako naše vizuální paměť – vidíme je na monitoru a nebo na displeji chytrého telefonu, byť jen na krátkou chvíli, a hned zase

zmizí v neorganizovaném prostoru zvaný Internet. Jsou stejně prchavé jako vzpomínky a dá se s nimi lehce manipulovat. Přesto nám tyto fotografie přijdou oprávněné, protože existují někde mimo naši mysl ve „fyzické“ podobě (např. na disku). Existují jako střepy času, které nahromadíme během svého života. Z tohoto hlediska jsou fotografie umělými vzpomínkami, protože jimi dokážeme měnit naši minulost (neboli střepy minulosti) – pozměníme je třeba v obrazovém editoru, připišeme jim titulek a nebo předtím vhodně zapózuujeme.

Fotografie nám tedy ukazují co si pamatujeme, nebo spíše to co si chceme pamatovat. Fotografie jsou naše vizuální příběhy – procházejí skrze čas, zachovávají a oživují minulost ale i ji mění. Chybějící informace, které nejsou zachyceny (a nebo nemůžou být zachyceny, jako například vůně či zvuk), si z fotek lze odvodit. Dovolím si tedy tvrdit, že fotografie nemá žádný hlubší význam bez příběhu, který ji doprovází a bez kterého časem upadne v zapomnění. Zkoumaná fotografie se tak může postupně transformovat v rukou diváka a záleží hlavně na jeho interpretaci.

Fotografie nikdy nenahradí skutečný zážitek, který vyobrazuje a přesto je pro své vlastníky nesmírně cenná. Hodnota fotografie není materiální, ale spočívá v emocionálním prožitku, který máme spojený s jejím pořízením. Jedná se sice o fyzický předmět, který je neměnný a zprostředkovává nám obraz již odžití reality, ale jeho pravý význam se skrývá v nehmatatelné vzpomínce a vyvolaným pocitem v pozorovateli. Pokud se například podíváme na fotografii z dětství, je pravděpodobné, že si s fotkou spojíme nejen na ní zachycený okamžik, ale i celkově dané období našeho života. To v nás může vyvolat nostalgické vzpomínky na staré dobré časy a upoutat naši pozornost na dojmy a zážitky, které by bez fotografie zůstaly nepovšimnuty nebo i zapomenuty. Stejně tak si při pohledu na fotografii můžeme připomenout i zkušenosti negativní, které mají schopnost nás přimět znovu prožít nepříjemné emoce. Dovolím si tedy tvrdit, že skutečná podstata fotografie spočívá v jejím významu pro svého pozorovatele. Stejný snímek, který pro jednoho člověka znamená celý svět přináší s sebou spoustu vzpomínek, pro druhého nemusí nést absolutně žádný význam. Stejně jako krása tkví v oku pozorovatele, hodnota fotografie je přímo závislá na osobním prožitku, který si pozorující osoba při pohledu na ni vybaví. Jedná se o skvělý nástroj vyvolání vzpomínek, pocitů i myšlenek. Jeho síla však vždy spočívá v jedinci, který na ni hledí – snímek tedy může znamenat nic, ale také všechno.